

Velkomst af Oliver von Wrochem, mindehøjtidelighed Neuengamme den 3. maj 2021

Kære fru Fränkel, kære Livia - på vegne af de overlevende fanger, som sammen med os mindes dagen for befrielsen af fangerne i koncentrationslejren Neuengamme,

Kære præsident for Amicale Internationale KZ Neuengamme, kære Martine Letterie - på vegne af de mange slægtninge, der har stillet ind på os fra hele verden,

Kære Overborgmester Dr. Tschentscher - som repræsentant for den Frie og Hansestad Hamborg,

Kære Ministerdirektør Bering - som repræsentant for den føderale regeringskommissær for kultur og medier,

Kære minister for uddannelse og kulturelle anliggender fru Prien - på vegne af staten Slesvig-Holsten, hvor koncentrationslejrangerne, der døde kort før deres befrielse, blev fejret i morges ved Cap Arcona-mindesmærket i Neustadt-Pelzerhaken,

Mine damer og herrer, kære venner foran skærmene, vi vil sammen mindes 76-års dagen for krigens afslutning og befrielsen af koncentrationslejrene. På vegne af alle medarbejdere vil jeg som direktør for KZ Mindestedet Neuengamme gerne byde hjerteligt velkommen. Jeg vil især gerne byde alle dem, der deltager fra nær og fjern i denne mindehøjtidelighed, hjerteligt velkommen.

Det er usædvanligt at holde tale her i dag foran så mange tomme stolerækker i den tidligere teglfabrik. Det er også et trist øjeblik fordi coronapandemien igen har gjort vores håb om en fælles mindehøjtidelighed på stedet umuligt.

I år ville vi meget gerne have holdt forrige års aflyste internationale mindehøjtidelighed for 75-årsdagen for befrielsen!

Vi ville så gerne have dig, kære overlevende, kære slægtninge til tidligere koncentrationslejranger, på besøg her i dag, lyttet til dig, talt med dig og mindet sammen!

Da vi desværre ikke kan byde dig fysisk velkommen til Hamborg, overvejede vi, hvordan du alligevel kan være til stede – med dine minder og historier, med dine tanker og ønsker. Så vi bad dig om at sende os genstande relateret til dine minder.

Vi er meget glade for, og jeg vil gerne takke hjerteligt for, at så mange af jer fra så mange lande har efterkommet vores anmodning. De fleste af objekterne nåede os via email, men nogle, som denne her, kom med posten.

På en hjemmeside, der kan ses på kz-gedenkstaette-neuengamme.de/erinnerungen, har vi oprettet en multimedierapport baseret på dine indlæg. Der kan du opleve historien bag objekterne på tysk, engelsk og fransk.

Jeg vil gerne takke professor Detlef Garbe fra Stiftelsen Hamborgs Minde- og Læresteder samt alle medarbejdere for deres store engagement i planlægningen og implementeringen af denne mindehøjtidelighed og det digitale minde.

Særlig tak til medlemmerne af Hamburger Camerata for den musikalske ledsagelse under mindehøjtideligheden og til professor Frank Löhr på klaver og som musikalsk ledelse.

De mennesker blandt os, der overlevede forfølgelsen og volden fra nationalsocialismen, har i dag nået en meget høj alder. Det er trist for os alle sammen, at de af jer, der gerne ville rejse til Hamborg til mindehøjtideligheden forrige år, ikke kunne gøre det. Det gør mig, det gør os meget triste, at situationen i år er den samme.

Vi håber meget, at vi til efteråret vil være i stand til at indhente nogen af de møder, som er blevet aflyst, og at vi kan modtage overlevende og slægtninge som vores gæster i Hamborg.

Mange overlevende fra koncentrationslejren Neuengamme er døde i det forløbne år, nogen af dem døde af Covid-19. De bliver alle sammen i vores erindring og i vores hjerter.

Jeg vil gerne læse navnene op på ti af de afdøde, der var særligt knyttet til mindestedet og til minde om alle de fanger i koncentrationslejren Neuengamme, der døde, uden at vi blev informeret om det:

Yevgeny Malychin (Ukraine)

Lucille Eichengreen (USA)

Haim Liss (Israel)

Miloš Poljanšek (Slovenien)

Roman Kamieniecki (Polen)

Gloria Hollander Lyon (USA)

Mads Madsen (Danmark)

Susanna Dóczy (Ungarn)

Alfredo Rotella (Frankrig)

Laszlo Berkowits (USA)

Jerzy Stoberski (Polen)

Vi vil ikke glemme jer og holde jeres minde i live.

Nu kommer taler fra Overborgmester Tschentscher, Ministerdirektør Bering fra kanslerens kontor og Minister Prien, der er ansvarlig for uddannelse, videnskab og kultur i Slesvig-Holsten.

Jeg vil gerne takke Dem som repræsentanter for forbundsstaterne og den føderale regering. Deres tilstedeværelse viser, at mindet om nationalsocialismens forbrydelser er fast forankret som en samfundspolitisk opgave i vores samfund.

Et kort musikalsk bidrag følges af hovedtalen af koncentrationslejröverlevende Livia Fränkel fra Stockholm. Vi optager hendes tale ligesom talen fra præsidenten for Amicale Internationale KZ Neuengamme, Dr. Letterie, der vil afslutte mindehøjtideligheden i teglfabrikken.

Efter det sidste musikalske indslag vil vi sammen gå hen til det internationale mindesmærke for at afholde en mindehøjtidelighed der. Du kan også følge denne mindehøjtidelighed i live stream.

Tak, og jeg giver nu ordet videre til Hamborgs overborgmester.